

สรุปเวทีพัฒนาโครงการเด็กและเยาวชน

โครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ปี 3

ระหว่างวันที่ 10 มิถุนายน 2560 เวลา 09.30 – 14.30 น.

ณ บ้านชมเดือนรีสอร์ท ตำบลบ้านปรก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. เด็กหญิงชุตินันท์	หอมกระดาศ	ทีมบ้านคลองกก
2. เด็กหญิงโสธยา	เพ็ชรเที่ยง	ทีมบ้านคลองกก
3. เด็กหญิงกนิษฐา	พรมมา	ทีมบ้านคลองกก
4. เด็กชายศรายุทธ	แซ่ไคว้	ทีมบ้านคลองกก
5. เด็กชายศรัศกดิ์	สิงห์แก้ว	ทีมบ้านคลองกก
6. เด็กชายนิทัศน์	ยี่สุน	ทีมบ้านคลองกก
7. นางสาวนพรัตน์	อุ้นประเสริฐ	พี่เลี้ยงทีมบ้านคลองกก
8. เด็กชายธนสิน	กล่อมสุวรรณ	โรงเรียนศรัทธาสมุทร
9. เด็กชายสิรภาพ	สันติพิทักษ์วงศ์	โรงเรียนอนุกุลวิทยา
10. เด็กชายชีวเจีย	สันติพิทักษ์วงศ์	โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย
11. เด็กหญิงหมิงเงิน	สันติพิทักษ์วงศ์	โรงเรียนเทศบาล 3 วัดอัมพวันเจติยาราม
12. เด็กหญิงวิชญาพร	กล่อมสุวรรณ	โรงเรียนเทศบาล 3 วัดอัมพวันเจติยาราม
13. เด็กหญิงณัฐนิชา	สุขพิศาล	โรงเรียนวัดใหญ่บางนางลี่
14. เด็กหญิงวันใส	นุชเกษม	โรงเรียนสกลวิสุทธิ
15. เด็กหญิงประภัสสร	นุชเกษม	โรงเรียนสกลวิสุทธิ
16. เด็กหญิงธัญญาอร	บุญพยง	ทีมบางสะแก
17. เด็กชายรัตนะ	เมฆสวัสดิ์	ทีมบางสะแก
18. นายมนัส	บุญพยง	พี่เลี้ยงทีมบางสะแก
19. นางทองคำ	เจือไทย	คณะทำงาน
20. นายชินนวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
21. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
22. นายณฤวัต	แซ่ตัน	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
23. นายเฉลิมพล	อิมเกียรติ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
24. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
25. นางสาวอัญชญา	ดีไสว	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

เปิดประชุมเวลา 09.30 น.

เข้านี้ นายคำรณ นิมนองค์ (อ้วน) ขวนน้องที่มาจากตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา ตำบลนางตะเคียน อำเภอเมือง และตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พูดคุยและเตรียมความพร้อมผ่านกิจกรรมต่างๆ ต่อไปนี้

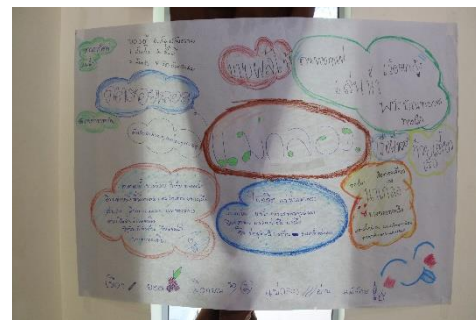
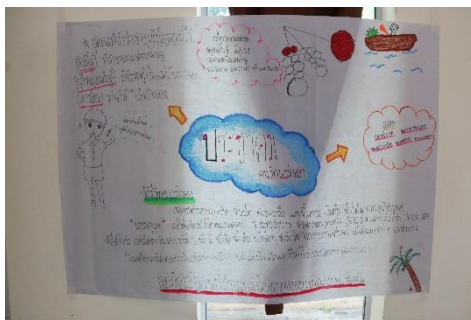
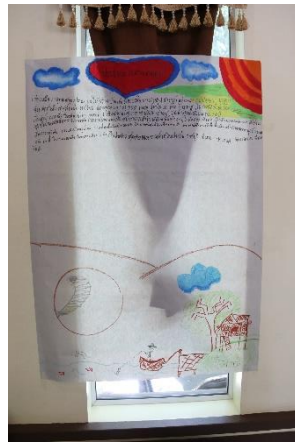
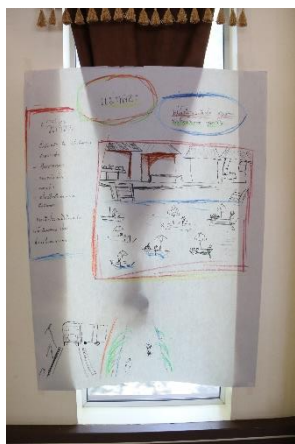
- นั่งเป็นวงกลม วางมือขวาที่อกซ้าย และจับมือซ้ายยื่นออกมา จากนั้นสลับมือประกอบท่าทาง
- นับ 1 – 2 ให้ตบตัก นับ 3 - 4 ให้ตีดนิ้ว พร้อมทั้งเรียกชื่อตนเองและชื่อเพื่อนในวงสลับไปมาจนครบวง
- ประบมือตามจำนวนนับ แล้วลดลง 1 ครั้ง ประบมือตามจำนวนศาสตร์ เช่น ไก่ เป็ด ช้าง ลิง เป็นต้น และประบมือตามความจริง เช่น ไก่มีขน คนมีขา เป็นต้น
- ยืนขึ้นและจับมือเป็นวงกลม เมื่อนับ 1 ให้เดินไปทางซ้าย นับ 2 ให้เดินไปทางขวา นับ 3 เดินเข้าไปในวง และนับ 4 ถอยหลังออกมา อย่างละ 1 ก้าว คนที่เดินผิดจังหวัดจะถูกประทับตรา
- จับคู่คนละพื้นที่กัน แล้วแนะนำตัวให้รู้จักกัน ทำกิจกรรมปลาหุบปลา โดยแบ่งกันเป็นปลาหุบกับปลาหุบ ยกมือสับหว่างกันไว้ เมื่อบอกชื่อปลาหุบให้คนที่ปลาหุบจับเพื่อนให้ได้ เมื่อบอกชื่อปลาหุบให้คนที่ปลาหุบจับเพื่อนให้ได้ โดยจะมีการบอกชื่อปลาชนิดอื่นประกอบด้วย เช่น ปลาตุ๊กต๋อง เป็นต้น
- จับคู่ 2 คน แบ่งกันเป็นหมายเลข 1 กับ 2 เมื่อบอกชื่ออะไรให้สลับกันพูด เมื่อหมดเวลาที่บอกไม่ทันจะแพ้ เช่น สัตว์บก จังหวัดที่ลงท้ายด้วยคำว่าบุรี เป็นต้น รอบแรกคนที่แพ้ไปหาคู่ใหม่ รอบที่ 2 ให้คนที่แพ้นวดคอให้เพื่อน
- จับกลุ่ม 3 คน ต่างพื้นที่ ให้หมายเลข 1 กับ 3 เป็นรัง หมายเลข 2 เป็นกระรอก เมื่อสั่งว่า “กระรอกเปลี่ยนรัง” ให้กระรอกเปลี่ยนรังใหม่ เมื่อบอกว่า “รังเปลี่ยนกระรอก” ให้รังไปหากระรอกตัวใหม่ เมื่อบอกว่า “รังระเบิด” ให้พูดคำว่า “บีม” แล้วทำตามคำสั่งใหม่ที่บอก เช่น กระรอก 2 รัง 4 และกระรอก 1 รัง 17 เพื่อล้อมวงเตรียมทำกิจกรรมภูเขาไฟระเบิด
- กิจกรรมภูเขาไฟระเบิด โดยให้ยืนล้อมเป็นวงกลม เมื่อบอกชื่ออะไรคนที่มิของสิ่งนั้นต้องวิ่งมาตรงกลางวงและกลับไปยืนล้อมวงเหมือนเดิม เช่น คนที่มีหู คนที่ใส่กางเกงยาว คนที่มีนาฬิกา เป็นต้น คนที่กลับเข้าวงคนสุดท้าย จะต้องมาบอกสิ่งของคนต่อไป

- จับคู่ 4 คน คละพื้นที่เพื่อแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม และทำความรู้จักกัน จากนั้นที่อ่านสอบถามในแต่ละทีมตามคำถามในแต่ละข้อ โดยทีมที่ตอบถูกจะได้ 1 คะแนน ในรอบที่ 1 - 2 เช่น เพื่อนชื่ออะไรบ้าง เรียนชั้นอะไร ผลไม้ในบ้านเพื่อนมีอะไรบ้าง เป็นต้น
 - รอบแรกกลุ่มที่ 1 กับ 4 ได้ 1 คะแนน
 - รอบที่ 2 ทั้ง 4 ทีมไม่ได้คะแนน
 - รอบที่ 3 ให้บอกชื่อผลไม้ที่มีในพื้นที่ กลุ่มที่ 2 ได้มากที่สุด 5 คะแนน
 - รอบที่ 4 ให้บอกชื่อสัตว์ที่มีในพื้นที่ กลุ่มที่ 4 ได้มากที่สุด 5 คะแนน
 - รอบที่ 5 ให้บอกชื่อวัดที่มีในพื้นที่ กลุ่มที่ 2 ได้มากที่สุด 5 คะแนน
 - รอบที่ 6 ให้บอกชื่อแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มที่ 4 ได้มากที่สุด 5 คะแนน

ช่วงท้ายที่อ่านให้น้องชมคลิปวิดีโอเรื่องวิถีวัฒนธรรมลุ่มน้ำแม่กลองของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับภูมิเนเวศของจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วยแม่น้ำแม่กลอง ลำปะโดง และการประกอบอาชีพที่หลากหลาย ทั้งการทำสวนมะพร้าว การทำน้ำตาลมะพร้าว เป็นต้น เนื่องจากมีถนนหนทางที่มีความเจริญเข้ามา ทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไป อย่างเช่นนายสมเกียรติ ประองตอง (ลุงตีม) ที่ขับเรือขายกาแฟและขนมในคลองมอปลัด สะท้อนว่าในอดีตไม่มีถนนการสัญจรทางเรือจึงมีความสำคัญ ในปัจจุบันคนสัญจรทางถนนความสำคัญทางเรือจึงลดลง รายได้ของลุงตีมจึงลดลงไปด้วยเช่นกัน แต่ก็มีลูกค้าประจำที่ยังรอซื้อกาแฟเหมือนเดิมแม้ว่าจะเดินทางไกล จึงทำให้เหลือเรือขายของเพียง 2 ลำเท่านั้น แต่ก็สามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียง ในอดีตก็มีการค้าขายทางเรือมาตั้งแต่ในอดีตและต่อเนื่องมาเป็นตลาดน้ำในปัจจุบัน เช่น ตลาดน้ำท่าคา ตลาดน้ำบางนกแขวก ตลาดน้ำบางน้อย เป็นต้น เช่นเดียวกับนายสมศักดิ์ รักษาราษฎร์ ที่ทำอาชีพตกกุ้งมานานกว่า 20 ปี ในคลองบางพลับ ทำให้เรามีเพื่อนและลิ้มเรื่องที่กำลังลือใจไปได้ และคลองบางโพรงที่มีเรือผีหลอกของนายปรน แก้วประเสริฐ ที่ใช้เพียงความรู้ในการหาสัตว์น้ำโดยไม่ต้องมีเครื่องมือใดๆ จากการเอาระดานหาสีชาวผูกติดกับข้างเรือ พายไปข้างตลิ่งๆ ปลาตกใจก็จะกระโดดขึ้นมาอีกฝั่งของเรือที่เอาตาข่ายกันไว้ เป็นการออกแบบมาให้สอดคล้องกับวิถีธรรมชาติ สายน้ำจึงเป็นตัวหล่อหลอมวิถีชีวิตกับวิถีวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน

เมื่อชมเสร็จให้อ่านให้น้องวาดรูปออกมาจากการชมวิดีโอเรื่องวิถีวัฒนธรรมลุ่มน้ำแม่กลอง และนำเสนอเมื่อวาดรูปภาพเสร็จสิ้น

กลุ่มที่ 1

- ปัจจัยหลักในจังหวัดสมุทรสงคราม คือ แม่น้ำแม่กลอง การขายของตามบ้าน จากเดิมเคยตกได้มาก แต่ปัจจุบันลดลง เพราะสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป มีประเพณีสำคัญ คือ การลอยกระทง และมีลำคลอง ลำปะโคง มากกว่า 3,000 สาย

กลุ่มที่ 2

- ในอดีตแม่น้ำแม่กลองมีความอุดมสมบูรณ์มาก ปัจจุบันยังมีตลาดน้ำบางน้อยที่มีการคมนาคมทางเรือมากมาย ตั้งแต่ดั้งเดิมและยังเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว

กลุ่มที่ 3

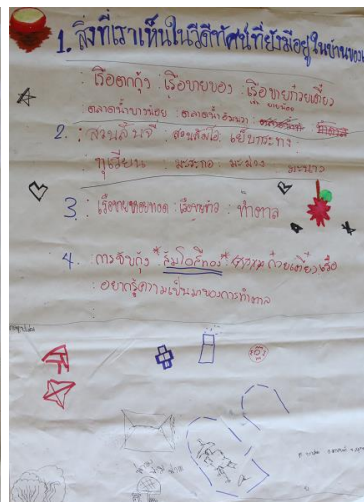
- ประชาคมคนรักแม่กลอง ทั้งการทำนาเกลือ ขึ้นตาล ก่อให้เกิดวิถีชีวิตของคนแม่กลอง มีลำปะโคงมาก จนเรียกว่าเวนิชตะวันออก มีระบบนิเวศ 3 น้ำ จากวิถีวัฒนธรรมทำให้มีการประกอบอาชีพมากมาย ทั้งคนตกกุ้ง ขายกาแฟ และเรือผีหลอก

กลุ่มที่ 4

- ประชาคมคนรักแม่กลอง มีอาชีพทำนาเกลือ ปลูกมะพร้าว ประมง ขนไม้สร้างบ้านเรือน ภูมิปัญญา มีคลองมากมายกว่า 300 คลอง ในอดีตมีลำปะโคง

เมื่อนำเสนอเสร็จสิ้น ให้น้องกลับมารวมกลุ่มที่มาจากทีมงานเดียวกัน และเขียนรายละเอียดข้อมูลที่ดูเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีในพื้นที่เพื่อเลือกประเด็นที่สนใจในการดำเนินโครงการ ดังนี้

1. สิ่งที่เราเห็นในวิถีทัศน์ที่ยังมีอยู่ในบ้านของเรา
2. สิ่งที่เราไม่ได้เห็นในวิถีทัศน์แต่มีอยู่ในบ้านของเรา
3. สิ่งที่เราเห็นในวิถีทัศน์ที่หายไปแล้วจากบ้านของเรา
4. สิ่งที่เราอยากจะไปเรียนรู้ในบ้านของเรา

เมื่อเขียนเสร็จสิ้นพี่อ้วนชวนน้องถามถึงสิ่งที่น่าสนใจๆ อยากรู้ทั้ง 3 กลุ่ม คือ เรื่องการทำน้ำตาลมะพร้าว การปลูกมะพร้าว และส้มแก้ว

ช่วงบ่ายให้น้องเตรียมความพร้อมในกิจกรรมตั้มยำกุ้ง ก่อนเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ถึงการดำเนินโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกในปีที่ 1 โดยการให้น้องดูวีดิทัศน์การจัดงานมหกรรมการเรียนรู้ ปีที่ 1 ซึ่งมีตัวแทนเยาวชนในปีที่ 1 มาสะท้อนความรู้สึกในการทำโครงการว่า มีผู้ใหญ่ใจดีที่สนับสนุนกระบวนการดำเนินโครงการ มีพี่เลี้ยงที่คอยเปิดโอกาส เปิดพื้นที่ให้เด็กได้ลงมือทำ มีการติดต่อทางไลน์กลุ่มในการทำงานร่วมกันเป็นทีม เด็กทำงานจนผู้ใหญ่ยอมรับฟัง จากปัญหาที่ผ่านมาพ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการดูแลเด็ก จนเด็กขาดทักษะการใช้ชีวิต การเข้าร่วมทำกิจกรรมในโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทักษะชีวิตผ่านการทำกิจกรรมที่เลี้ยงต้องโค้ชโดยไม่มีการชี้แนะ พูดคุยและเสริมสร้างความมั่นใจ เริ่มทำจากจุดเล็กๆ และขยายไปสู่ชุมชน สังคม ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดแรงบันดาลใจในการทำงานเพื่อชุมชน สิ่งที่เราทำในวันนี้จะช่วยสร้างพวกหัวไวใจสู้ ผู้ปกครองเห็นความเปลี่ยนแปลงของลูก เห็นความรับผิดชอบ และเกิดการจัดการตนเอง และอยากทำงานเพื่อประโยชน์กับชุมชนและส่วนรวมต่อไป เรื่องการเรียนรู้ เด็กและเยาวชนเรียนดีขึ้น ชยัน มีการปรับวิธีคิดว่าเราสามารถทำได้ทุกอย่าง เปลี่ยนจากเด็กเกเรมาทดลองทำก่อน แทนการปฏิเสธ มีความรับผิดชอบมากขึ้น หันมาเล่นกีฬา และร่วมสร้างชุมชนน่าอยู่ต่อไป

หลังจากดูวีดิทัศน์เสร็จสิ้น พี่อ้วนให้แต่ละกลุ่มระดมความคิดเห็นในโจทย์ต่อไปนี้

1. เราคิดว่าสิ่งที่เราอยากเรียนรู้ เมื่อรู้แล้วเป็นประโยชน์กับตัวเราหรือคนในชุมชนอย่างไร

2. เราจะไปหาความรู้ในหมู่บ้านของเราได้อย่างไร (ไปตามจากใคร วิธีการทำอย่างไร)

ทีม	เรื่องที่ต้องการเรียนรู้	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	การค้นหาข้อมูล	วิธีการ
สวนหลวง	มะพร้าว	<p><u>ทีมงาน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> มีความรู้เรื่องมะพร้าวเพิ่มขึ้น มีกระบวนการความคิดที่ถูกต้อง มีความรับผิดชอบมากขึ้น มีบุคลิกที่ดีขึ้น กล้าแสดงออก มีความตั้งใจในการทำงาน <p><u>ชุมชน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> คนสนใจมะพร้าวมากขึ้น ชาวบ้านได้รับความรู้เรื่องมะพร้าว มีการบอกต่อ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น ผลิตมะพร้าวดีขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> การทำกะทิ (ยายนูน) การทำขนม (น้ำตาล) มะพร้าวเผาและมะพร้าวขาว (บ้านยายต๋อย) ปุ๋ยจากเปลือกมะพร้าว (ปุ๋ยนุท) 	<ul style="list-style-type: none"> ประชุมวางแผน สร้างความเข้าใจ หาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน (ประวัติศาสตร์สภาพพื้นที่) เก็บข้อมูลเรื่องมะพร้าว สรุป - วิเคราะห์ คืนข้อมูล เขียนเป็นรูปเล่ม
บางสะแก	ส้มโอสีทอง	<ul style="list-style-type: none"> สร้างรายได้ให้กับครอบครัว ชาวบ้านมีอาชีพเสริม มีความรู้ มีความภาคภูมิใจ 	<ul style="list-style-type: none"> สอบถามจากกำนัน ชาวบ้านผู้ใหญ่บ้าน นาย ก อบต. 	<ul style="list-style-type: none"> สร้างทีมงาน การวางแผนกับทีม

		<ul style="list-style-type: none"> • รู้จักชุมชนเพิ่มขึ้น • ได้ความสัมพันธ์กับคนในชุมชน • ชุมชนจะได้รับข้อมูล และคืนข้อมูลให้กับชุมชน 	และ ประธาน กลุ่มส้มโอ	<ul style="list-style-type: none"> • การสอบถามพูดคุย • ลงพื้นที่ • ทำประวัติ
คลองบางกก	น้ำตาลมะพร้าว	<p><u>ตัวเรา</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • สามารถทำเป็นอาชีพได้ หาเงินได้ด้วยตนเอง • มีความรู้เรื่องการเพาะพันธุ์มะพร้าว และสีบอดอาชีพของครอบครัว • ทำน้ำตาลไว้ใช้เอง ไม่เสียค่าใช้จ่าย • สามารถแปรรูปได้ <p><u>ชุมชน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • น้ำตาลมะพร้าวยังอยู่ในชุมชน • คนในชุมชนไม่ทิ้งถิ่น • ครอบครัวอบอุ่น • คนในชุมชนมีอาชีพเป็นของตนเอง • พื้นฟูวิถีชีวิตของคนในชุมชน • ชุมชนมีมะพร้าวมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> • สอบถามจากคนในครอบครัว เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา • คนที่ทำน้ำตาล และ คนที่ทำอาชีพเกี่ยวกับมะพร้าว • ครู และ ผู้นำชุมชน • ค้นหาจากอินเทอร์เน็ต 	<ul style="list-style-type: none"> • ตั้งทีมที่มีเป้าหมายเดียวกันกับเรา • วางแผนลงพื้นที่ • ไปบ้านเก่าเพื่อเก็บข้อมูลการเพาะพันธุ์และวิธีการคัดเลือกพันธุ์ รวมทั้งการปลูกมะพร้าว • ไปบ้านรุ่นเพื่อไปดูวิธีการทำน้ำตาลมะพร้าว และบันทึกข้อมูลประกอบวิธีการทำน้ำตาลมะพร้าว • ถอดบทเรียนและนำความรู้ที่ได้ขยายผลสู่ชุมชน

เมื่อนำเสนอเสร็จสิ้น พี่อ้วนแจ้งให้น้องๆ ทราบว่า ขอให้แต่ละทีมลงไปตั้งชื่อทีม และจะมีพี่ๆ ลงไปติดตามหนุนเสริมในพื้นที่ เพื่อทำข้อเสนอโครงการที่สอดคล้องกับประเด็นที่สนใจในช่วงท้ายของกิจกรรม รวมทั้งให้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานในพื้นที่ร่วมกัน เพื่อสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองผ่านการลงมือทำกิจกรรมของแต่ละโครงการต่อไป

ปิดการประชุมเวลา 14.30 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

